



**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр.1403 – 93/5

Скопје, 21. 02. 2008 година

**ДО
ГРАДОНАЧАЛНИКОТ НА ОПШТИНА БЕРОВО**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Органот на општина Берово за 2006 година, кои се прикажани на страните од 8 до 10.

2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е извршена согласно член 38 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.

3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај, за финансиските извештаи на Органот на општина Берово, за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.

4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од :

- Венко Пашалиски, Градоначалник на општина Берово во 2006 година.

5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните од 1 до 7 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.

6. Ревизијата од точка 1 на овој извештај е планирана и извршена во период од 01.11.2007 до 12.11.2007 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива;

- дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика.

9. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користени сметководствени принципи, како и на важни проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

10. На ден 07.02.2008 година примени се забелешки по Предходен извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2006 година на општина Берово за средствата на сметката на Органот, под број 03-116/1 од 06.02.2008 година, од законскиот застапник – Градоначалникот на општина Берово. Истите се разгледани при што е одлучено следното:

- забелешките на наодите од точките 10.2.1. ; 10.3.1. и 10.5.1. алинеја 1,2,4,5,7 и 9 не се прифаќаат и наодите остануваат во Конечниот извештај, а забелешките кои се однесуваат на наодот од точка 10.5.1. алинеа 6 и 8 се прифаќаат.

11. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2006 година, ревизорите на Државниот завод за ревизија го утврдија следното:

11.1. Систем на интерни контроли во процесите

11.1.1. Процес на плаќање

При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на готовинско и безготовинско плаќање, ревизијата констатира дека и покрај јасно дефинираната организациона структура и соодветно разграничување на надлежностите и одговорностите на вработените согласно актот за систематизација и функционирањето на воспоставените контроли во овој процес, постои ризик поради непостоење пишани процедури во делот на движењето на документацијата, уредно ликвидирање и евидентирање на истата и материјална евиденција за набавените материјали.

Препорака:

Ревизијата препорачува Градоначалникот како одговорно лице да се ангажира да се донесат пишани процедури во кои јасно ќе бидат дефинирани надлежностите и одговорностите во процесот на безготовинско и готовинско плаќање, контролата и движењето на сметководствените документи, материјална евиденција за набавката и издавањето на материјалите и документирани докази за употреба на истите.

11.1.2. Процес на плати

При оценка на системот на интерните контроли кај процесот на исплата на плати на вработените во административните органи на општина Берово, ревизијата констатира дека не постои ризик исплатените плати да не се резултат на вистински извршена работа (присутност на работа). Причина за тоа е воспоставениот систем за пресметка на плата кој гарантира дека не постои ризик да се исплати плата на лице кое не е вработено во општината и плата на вработените за деновите кога неоправдано се отсутни од работа.

11.1.3. Процес на јавни набавки

При оценка на системот на интерните контроли кај процесот на јавни набавки ревизијата утврди дека и покрај запазување на постапките за јавни набавки предвидени со Законот, постои можност од необезбедување на фер конкуренција на понудувачите, поради избор понудувачи кои не ги исполнуваат условите пропишани со законот, и тоа:

- изготвување тендерска документација, неопходна за изготвување на понудата, која не е комплетна согласно одредбите од Законот за јавни набавки и Правилникот за задолжителни елементи на тендерската документација;
- не се изготвуваат изјави за конфликт на интереси од страна на членовите на Комисијата за јавни набавки согласно одредбите од Законот за јавни набавки;
- се склучуваат договори пред истекот на рокот за доставување жалби.

Препорака:

Комисијата за јавни набавки целосно да ги почитува одредбите од Законот за јавни набавки и да изготвува комплетна тендерска документација.

11.2. Неправилна примена на сметководствени политики и начела

11.2.1. Во сметководството на општина Берово не се евидентирани вложувања во материјални средства (улицы, патишта и други објекти) на соодветните сметки пропишани со Правилникот за сметковниот план на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за содржината на одделните сметки во сметковниот план за буџетските корисници. Во текот на 2006 година, на објекти од овој вид по разни основи, има направено расходи во вкупен износ од 5.612 илјади денари кои не се евидентирани како зголемување на вредноста на истите и истовремено зголемување на Државниот - јавен капитал. Ваквото постапување е спротивно на одредбите од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и има за ефект нереално искажани состојби на средствата и изворите на средства во финансиските извештаи.

Препорака:

Последователните издатоци кои ја подобруваат состојбата на средствата над нивниот корисен век на употреба (по основ на реконструкција, адаптација, зголемување на капацитетот) да се вклучат во зголемување на вредноста на средствата која претставува основица за отпис.

11.2.2. Евидентирањето на ситниот инвентар не се врши согласно Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, бидејќи при набавката не се врши зголемување на деловниот фонд, а при давање во употреба со евидентирањето на исправката на вредноста на ситниот инвентар не се евидентира намалување на деловниот фонд. Со ваквиот начин на евидентирање на ситниот инвентар се нема увид во состојбата на залихите на ситен инвентар и ситен инвентар во употреба како и се нема политика за евидентирање на истите.

Препорака:

Да се утврди соодветна сметководствена политика за евидентирање на ситниот инвентар и истата да се применува во целиот пресметковен период.

11.2.3. За евидентирање на набавката и давањето во употреба на материјалите нема утврдено конзистентна сметководствена политика, која треба да се применува во целиот пресметковен период, што не е во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Не се изготвуваат приемници при приемот и испратници на основа требувањата од поделните оделенија и служби на општината.

Неевидентирањето на приемот и издавањето на материјалите не овозможува увид во состојбата на истите и придонесува за ненаменско користење.

Препорака:

- Да се изготви сметководствена политика за евидентирање и вреднување на залихите;
- Сметководствените трансакции да бидат поткрепени со соодветни сметководствени документи.

11.2.4. Спротивно на Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници евидентирањето на документацијата (фактури, времени ситуации), за обврските спрема добавувачите, не е вршена во моментот на приемот на истите, односно во моментот на настанувањето на должничко доверителскиот однос. Причина за таквата состојба е присутната пракса од претходните години. Ефектот од тоа е немање на увид за состојбите на обврските спрема добавувачите во сметководството во текот на годината. На крајот на 2006 година со збиен налог за книжење е извршено евидентирање на неплатените обврски. Во 2007 година оваа неправилност е надмината и не е присутна, а евидентирање на документацијата за обврските спрема добавувачите се врши согласно законот.

11.2.5. Општина Берово нема утврдено сметководствена политика за евидентирање на издавањето и користењето на верна картичките. Истите не се евидентираат како Побарувања од вработените за дадени аванси и на соодветната пасивна сметка, што е спротивно на Законот и Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. На овој начин се создаваат услови за ненавремено раздолжување на лицата кои подигнале верна картички и придонесуваат до нереално проценување на билансните позиции.

Препорака:

Градоначалникот да донесе интерен акт со кој ќе се утврдат можните корисници на верна картички а за користењето на истите службата за сметководство да воведо соодветна евиденција.

11.3. Неправилности во искажувањето на приходите/расходите

11.3.1. Општина Берово има ангажирано лица за извршување работи и работни задачи со кои има склучено договори за дело од 2006 година што е спротивно на Законот за работни односи. На истите во 2006 година е исплатен износ на надоместок од 166 илјади денари за кој е пресметан и платен персонален данок на доход. За времено ангажираните лица, надлежните во општината, почнувајќи од 23 април 2006 година биле должни да постапат согласно Законот за агенциите за привремени вработувања со што ангажирањето на овие лица ќе го усогласат со истиот. Непочитувањето на одредбите од наведениот закон има за ефект непресметани и неплатени придонеси и нереално искажани расходи во сметководството и Билансот на приходи и расходи за 2006 година.

Препорака:

Постапките за вработување на неопределено и определено работно време да се регулираат согласно законските прописи кои ја регулираат оваа област.

11.4. Неправилности во искажување на позициите во Билансот на состојба

11.4.1. Пописот на средствата и изворите на средствата на општина Берово со состојба на 31.12. 2006 година не е целосно извршен, што не е во согласност со Законот и Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, и тоа:

- не е извршен попис на обврските и побарувањата поради што искажаната состојба не е потврдена и со попис на основа веродостојна документација за правниот основ на нејзиното настанување;
- по извршениот попис на средствата и инвентарот по места каде истите се наоѓаат, изготвени се пописни листи кои содржат само количини без вредности. Дел од истите се јавуваат како вишок, односно средства кои не се евидентирани во сметководството и кои се без утврдена вредност;
- опремата е без инвентарни броеви;
- превземените постојани средства од единицата за противпожарна заштита не се евидентирани во сметководствената евиденција на општина Берово.

Како причина за таквата состојба е несоодветниот пристап кон извршување на пописот од страна на формираната пописна комисија и надлежните во општината.

Поради тоа искажаната состојба на материјалните средства на 31.12. 2006 година не е соодветна на состојбата утврдена со пописот со што во финансиските извештаи за 2006 година не е искажана реалната состојба на материјалните средства и нивните извори.

Препорака:

- Комисијата за попис да се ангажира за извршување на истиот согласно законските одредби од Правилникот за сметководство кај буџетите и буџетските корисници.
- Одделението за сметководство да преземе мерки да ги евидентира неевидентираниите средства како и да воведо инвентарни броеви на опремата.

11.4.2. Обврските спрема добавувачите се искажани во помал износ за 334 илјади денари поради не евидентирана фактура за набавка на материјали за реконструкција на водоводна инсталација што е спротивно на одредбите од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници. Ефект од тоа е нереално искажани состојби на обврските во сметководството и Билансот на состојба на 31.12. 2006 година. Во 2007 година извршено е евидентирање на оваа обврска.

11.4.3. За дел од позициите искажани во Билансот на состојба за 2006 година во вкупен износ од 1.209 илјади денари ревизијата не изразува мислење за реалноста на истите и тоа по основ на:

- Земјишта од 889 илјади денари;
- Обврски за данок на добивка од 19 илјади денари, и
- Обврски за плати и други обврски спрема вработените за износ од 382 илјади денари.

Ревизијата не доби документација за основаноста на овие позиции. Во врска со земјиштето, согласно законската регулатива општините немаат право на сопственост ниту на градежно ниту на земјоделско земјиште, за данокот на добивка состојбата е пренесена од времето на укинувањето на Фондот за комунално уредување, а обврските спрема вработените претставуваат салдо пренесено од претходни години и искажано како обврски за нето плата, придонеси и персонален данок без да се наведе на кои лица должи општината и за која неисплатена плата. Бидејќи овие состојби не се засноваат на веродостојна документација финансиските извештаи за овој износ нереално и невистинито ја прикажуваат состојбата по годишната сметка за 2006 година.

Препорака:

Да се превземат мерки за утврдување на реалноста на искажаните состојби, и Градоначалникот да му предложи на Советот донесување соодветна одлука на основа која ќе се изврши правилно евидентирање.

11.5. Неприменување на одредбите од Законот за јавни набавки

11.5.1. При увидот во начинот на спроведување на постапките за јавни набавки за 2006 година ревизијата утврди неприменување на одредбите од Законот за јавни набавки и тоа:

- во Првата фаза на Ограничен повик број 20/06 извршен е избор на понудувач кој не ги исполнува условите пропишани со законот, во однос на економската и финансиската состојба на понудувачот согласно член 40 од Законот;
- тендерската документација за отворен повик и втора фаза на ограничен повик не ги содржи задолжителните елементи кои во зависност од предметот на набавката се неопходни за изготвување на понудата како: модел на договор, образец за начинот на пополнување на фактурата, образец пријава, согласно член 36 од Законот и член 3 и 6 од Правилникот за задолжителни елементи на тендерската документација. Причина за ваквата состојба е востановената пракса. Комплетната тендерска документација овозможува на понудувачот да достави исправна и валидна понуда;
- во постапката за избор на понудувач за Изградба на објект локален пат Абланица-Равна река во втората фаза од ограничен повик број 20/06 понудите доставиле понудувачи кои не се квалификувани во првата фаза. Известувањето до понудувачите и склучувањето на договорот со изведувачот е со ист датум, без да се испочитува рокот за склучување на договорот, што е спротивно на член 85 од Законот;
- во постапката Отворен повик број 2/06, 7/06, 10/06, 17/06, 18/06, 19/06 и втора фаза ограничен повик број 20/06 нема предвидено износ на средства потребни за реализација на јавната набавка согласно Законот за јавни набавки;
- во постапката за Отворен повик 19/06 нема записник од отварање на понудите согласно член 12 став 2 од Законот за јавни набавки;
- по постапката отворен повик за Изградба на атмосферска канализација на улица Маршал Тито колектор 1 со најповолниот избран изведувач има склучено договор на износ 6.090 илјади денари. Избраниот понудувач во понудата нема доставено комплет задолжителни податоци и склучен поддоговор со подизедувачот на кој го доверува извршувањето согласно член 49 од Законот;
- во сите постапки за јавни набавки нема поднесено изјави за непостоење конфликт на интереси од страна на членовите на комисијата за јавни набавки, што е спротивно на членот 21 од Законот за јавни набавки.

Неспроведувањето на постапки за јавни набавки, согласно Законот за јавни набавки, создава можност за фаворизирање на одредени фирми, ја спречува конкуренцијата и придонесува за набавки по зголемени цени.

Препорака:

Градоначалникот како одговорно лице да создаде услови да се обезбеди целосна примена на Законот за јавни набавки во сите негови аспекти во зависност од видот и вредноста на набавката.

12. Според наше мислење, поради значајноста на прашањата изнесени во точките 11.2.1.;11.2.2.;11.2.3.;11.2.5. ; 11.3. и 11.4., финансиските извештаи не ја претставуваат вистинито и објективно финансиската состојба на Органот на општина Берово на ден 31 декември 2006 година, резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

13. Според наше мислење, освен за изнесеното во точките 11.3. и 11.5., кај Органот на општина Берово за 2006 година, е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2006 година.

14. Обрнуваме внимание во овој извештај, дека во однос на судските спорови што ги води општина Берово, состојбата е следна:

Општина Берово е тужена странка по основ на неплатен долг од 2 правни субјекти по три судски предмети во вкупен износ од 25.629 илјади денари.

Општина Берово е тужител во 12 судски спорови со физички лица по основ на побарувања за надомест за уредување на градежно земјиште во вкупен износ од 551 илјада денари.

Конечна разврска по ова прашање засега не може да се утврди ниту пак е изразена резерва по овој основ за евентуални ефекти врз финансиските извештаи на општина Берово за годината која завршува со 31 Декември 2006 година.

15. Во врска со наодите од ревизорскиот извештај за 2001 година, од страна на надлежните од општина Берово не е постапено по дел од наодите од ревизорскиот извештај и состојбата е идентична и во 2006 година поради тоа што:

- во изготвените пописни листи за пописот за 2006 година се искажани само количини без вредности, не е извршено усогласување со состојбите евидентирани во сметководството, не постои усогласеност помеѓу фактичката и состојбата искажана во сметководствената евиденција, и
- не е извршен попис на побарувањата и обврските.

Скопје 18.02.2008 година

Овластен државен ревизор

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2006 ГОДИНА

Опис на позицијата	Образложение	2006	во 000 денари 2005
Приходи			
Неданочни приходи		0	1
Трансфери и донации	3.1.	28,125	17,594
Вкупно приходи		28,125	17,595
Расходи			
Тековни расходи			
Плати, наемнини и надоместоци	3.2.1.	9,308	6,661
Резерви и недефинирани расходи	3.2.2.	61	68
Стоки и услуги	3.2.3.	10,364	5,656
Субвенции и трансфери	3.2.4.	289	950
Вкупно тековни расходи		20,022	13,335
Капитални расходи			
Капитални расходи	3.3.1.	8,103	4,260
Вкупно капитални расходи		8,103	4,260
Вкупно расходи		28,125	17,595

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ 2006 ГОДИНА

Опис на позицијата	Образложение	во 000 денари	
		2006	2005
Актива			
Тековни средства			
Парични средства	4.1.1.	1	2
Побарувања	4.1.2.	5	5
Побарувања од вработените	4.1.3.	7	7
Активни временски разграничувања	4.1.4.	6,305	3,396
Аванси за капитални средства			
Вкупно тековни средства		6,318	3,410
Постојани средства			
Нематеријални средства	4.2.1.	889	889
Материјални средства	4.2.2.	9,418	9,795
Вкупно постојани средства		10,307	10,685
Вкупна актива		16,625	14,094
Пасива			
Тековни обврски			
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.3.1.	5,187	2,989
Обврски за даноци и придонеси од добивката	4.3.2.	19	19
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	4.3.3.	1,092	382
Пасивни временски разграничувања	4.3.4.	20	20
Вкупно тековни обврски		6,318	3,410
Извори на средства			
Извори на капитални средства	4.4.1.	10,307	10,684
Вкупно извори на деловни средства		10,307	10,684
Вкупна пасива		16,625	14,094

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ОРГАН НА ОПШТИНА БЕРОВО
ПРЕГЛЕД НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2006 ГОДИНА

во 000 денари

О П И С	Државен јавен капитал	Вкупно
Состојба 01.01.2006 година	10,684	10,684
Зголемување по основ на:	146	146
Набавки	146	146
Намалување по основ на:	523	523
Амортизација	523	523
Состојба 31.12.2006 година	10,307	10,307